

I. ÚVOD

Předložená publikace s titulem „Textilní výroba v českých zemích ve 13.–15. století“ a podtitulem „Poznání textilní produkce na základě archeologických nálezů“ přináší souhrn našeho současného archeologického poznání výroby textilií v období vrcholného a pozdního středověku, který svou strukturou, způsobem pojednání i typem využívaných pramenů navazuje na dřívější souhrnné zpracování raně středověkého textilnictví (Březinová 1997). Práce je zaměřena především na území Čech, Moravy a Slezska, hojně však využívá poznatky, zejména v oblasti archeologických nálezů textilií a textilních nástrojů, získané při bádání o historickém vývoji textilní výroby v jiných evropských zemích, zejména pak v Polsku, Rusku a Německu.

Studie je rozdělena do třinácti kapitol. Na začátku, v kapitole II., je podán přehled českého, moravského i evropského bádání o historickém vývoji textilní výroby. Kapitola III. se zabývá přehledem pramenů využitelných pro studium dějin textilnictví, v němž je největší pozornost věnována archeologickým pramenům, neopomíjí však ani písemné a ikonografické prameny, jejichž cenná svědectví významným způsobem doplňují poznatky získané z archeologických výzkumů. Pozornost je rovněž věnována experimentální archeologii, přínosné především při zkoumání výrobních postupů a procesů. V obsáhlé kapitole IV. je proveden soupis publikovaných archeologických nálezů z území Čech, Moravy a Slezska, které souvisejí s textilní výrobou. Nashromážděné archeologické nálezy jsou rozděleny do dvou podkapitol na textil-

ní fragmenty a na textilní nástroje, u každého nálezu je pak, podle publikovaných údajů, připojena lokalita, lokalizace, popis a charakteristika nálezu, datace a odkaz na příslušnou literaturu. Na závěr obou podkapitol je připojeno vyhodnocení charakterizující jednotlivé soubory nálezů a jejich přínos pro textilní bádání. Rovněž obsáhlá kapitola V. je věnována samotnému procesu výroby textilu ve středověku, od struktury a organizace textilnictví v tehdejší společnosti, přes používané textilní suroviny, jednotlivé textilní technologické postupy a typy používaných nástrojů, až po využití hotových textilních výrobků. Největší pozornost je zde věnována jednotlivým technologickým fázím textilní výroby a zejména textilním nástrojům a nářadím, pro jejichž poznání jsou vedle dobových vyobrazení důležité právě jejich archeologické nálezy. Kapitola VI. se zabývá importovanými textilními výrobky, možnostmi jejich rozpoznání v archeologických textilních nálezech a rovněž takovými nálezy z našeho prostředí. V kapitole VII. jsou stručně shrnuty poznatky o raně středověkém textilnictví, k nimž je připojen přehled hlavních změn odehrávajících se v textilní výrobě od 13. století. Kapitola VIII. přináší závěrečné shrnutí poznatků o textilní výrobě ve 13.–15. století v našem prostředí. V kapitole IX. je obsaženo vysvětlení základních pojmů z textilní terminologie objevujících se v textu. V kapitole X. jsou uvedeny všechny využité prameny a literatura. Poslední tři kapitoly, XI., XII. a XIII., přinášejí soupis vyobrazení, anglické resumé a obrazovou přílohu.